

ALGEMEEN

Dit document beoogt een handvat te zijn voor school en leerkrachten bij de aanpak van pesten. Pesten komt weinig voor op onze school. Toch is elk voorval er een te veel en willen wij blijven werken aan een prettig schoolklimaat voor iedereen.

Doelstellingen:

- De leerkrachten kunnen het pestgedrag signaleren en onderkennen.
- Het voorkomen van pestgedrag
- Het tijdig signaleren van pestgedrag
- Het remediëren/bespreikbaar maken en aanpakken van pestgedrag
- De samenwerking tussen ouders en school om pestgedrag te voorkomen en om te buigen

Een veilig schoolklimaat

Pesten voorkom je niet met een pestprotocol alleen. Daarom is het van belang dat we samen zorgen voor een veilig schoolklimaat, waar kinderen kunnen leren hoe ze op een positieve manier met elkaar kunnen omgaan. Een schoolklimaat waar:

- Leerlingen zich 'gezien' voelen door de leraren
- Leraren vertrouwen uitstralen naar kinderen
- Leerlingen worden uitgenodigd om te praten over wat hen bezighoudt en over hun (nare) gevoelens
- Leerlingen waar nodig worden aangesproken op negatief gedrag en niet worden afgewezen als persoon
- Leerlingen leren op een goede manier om te gaan met zichzelf en met anderen
- Leraren met hun eigen gedrag model staan voor de leerlingen door altijd respectvol te blijven naar kinderen
- Leerlingen leren ruzies met elkaar op een goede manier op te lossen
- Pesten niet thuis hoort

Hoe creëren wij een veilige sfeer?

Wat doe je als school om pesten te voorkomen? De Lea Dasbergschool vindt het belangrijk dat alle betrokken partijen pesten als probleem zien. De school hanteert duidelijke regels voor een goede omgang. De belangrijkste schoolregels staan vermeld in ieder lokaal(*). In het Lea Dasbergteam spreken we jaarlijks de volgende activiteiten af:

1. Bespreken van de schoolregels met de klassen.
2. Opstellen klassenregels, met de leerlingen.
3. Leerlingen mobiliseren bij pesten: van wegstijgen, aanmoedigen en toekijken naar stoppen.
4. Leraren van alle klassen besteden door het jaar heen aandacht aan pesten en/of sociale vaardigheden met behulp van de methode Goed gedaan.

Er wordt toch gepest: wat dan?

Als er gepest wordt, geeft de (gepeste) leerling eerst rechtstreeks terug aan de pester dat hij het niet leuk vindt en dat de pester er direct mee moet stoppen. Aanwezige medeleerlingen ondersteunen de gepeste leerling hierbij. Als de pester er niet mee stopt, kan de (gepeste) leerling of iemand uit de groep dit melden bij de leerkracht. Dan volgen er drie gesprekken:

- **Eerste gesprek**

Zodra een leraar de melding ontvangt, voert hij een eerste gesprek met de leerling die gepest wordt. In dit gesprek wordt het pestgedrag in kaart gebracht en vraagt de leraar aan de leerling of hij onder begeleiding van een volwassene een gesprek wil met de pester. Het geniet de voorkeur dat dit gesprek snel plaatsvindt. Indien de gepeste leerling dit beslist niet wil, voert de leraar een gesprek met de pester en treedt op als bemiddelaar. De leraar spreekt daarna alsnog een gesprek met beide partijen af.

- **Tweede gesprek**

In dit tweede gesprek zoekt de leraar, met de pester en de gepeste leerling, uit wat er precies gebeurd is. De pester en de gepeste krijgen beiden de kans hun verhaal te doen. Als blijkt dat de klacht terecht is, maakt de leraar met de beide partijen de volgende afspraken:

Het gedrag moet direct stoppen; De leerlingen maken onderling afspraken over het omgaan met elkaar; Eventuele mede-pesters worden door de pester aangesproken om te stoppen.

In het gesprek informeert de leraar de pester over de consequenties van doorgaan met pesten. De leraar brengt de ouders/verzorgers van de pester (telefonisch) op de hoogte van het gesprek, de afspraken en de consequenties bij herhaling. De leraar brengt ook de ouders/verzorgers van de gepeste leerling telefonisch op de hoogte van de afspraken.

- **Derde gesprek**

Na twee tot drie weken voert de leraar een derde gesprek met pester en gepeste om te zien of iedereen zich aan de gemaakte afspraken gehouden heeft en of het pesten gestopt is.

- **Eventuele vervolgesprekken**

Als het nodig is, volgen er nog individuele gesprekken door leraar, intern begeleider voor specifieke adviezen en/of een externe doorverwijzing voor bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining. Denk bij de gepeste leerling aan een weerbaarheidstraining of een sociale vaardigheidstraining die de leerling helpt beter om te gaan met pestincidenten en die de vaardigheden versterkt sociale contacten te leggen en vrienden te maken. Denk bij de pester bijvoorbeeld aan een sociale vaardigheidstraining of een cursus omgaan met agressie.

De IB-er bewaakt de voortgang. Indien er sprake is van extreem pestgedrag kan overgegaan worden tot schorsing/verwijdering van de pester.

Samenvatting stappenplan

signaal	actie
Eerste signaal in de klas	leerkracht
Aanhoudende signalen	ouders
Structurele problematiek	Leerkracht en IB-er; ouders, SMW
Grensoverschrijdend gedrag	Directeur, Leerkracht en IB-er, ouders (Disciplinaire maatregelen)

Achtergrond informatie:

Wat is pesten?

Plagen mag, pesten niet. Wanneer is het nog plagen en wanneer wordt het pesten?
Onderstaande informatie is afkomstig van www.pestweb.nl.

Wat is plagen?

Bij plagen is er sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.

Wat is pesten?

'Iemand wordt getreiterd of is het mikpunt van pesterijen als hij of zij herhaaldelijk en langdurig blootstaat aan negatieve en soms onbewuste handelingen verricht door één of meerdere personen'. Pestgedrag is altijd ongewenst. Bij pesten is het ene kind sterker dan het andere kind. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos.

Het sterkere kind, de pester, heeft een grotere mond en anderen kijken tegen hem of haar op. De pestkop heeft vaak geen positieve bedoelingen, wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Pestgedrag kan onbewust zijn, dan moet er een bewustwordingsproces plaatsvinden. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig en is onzeker en bang. Er moet wat aan gedaan worden!

Wat is digitaal pesten?

Wanneer je in de buurt, op de vereniging of op school gepest wordt, weet je wie de pestkop is. Je zou er dan iets van kunnen zeggen tegen de pester. Op internet of via de telefoon werkt dit anders, daar kun je ook door iemand gepest worden die je niet kent. Juist dit onbekende maakt het pesten via mail, chat, sms, telefoontjes zo vervelend. De pester durft dan veel grover te zijn. Pesten en plagen via e-mail-accounts, bedreigingen of het plaatsen van vervelende foto's op websites zijn voorbeelden van digitaal pesten. Digitaal pesten kan op school maar ook, en vooral, thuis gebeuren.

Werkmodel De Vijfsporenaanpak

De Vijfsporenaanpak is een manier om in school het pesten aan te pakken. Deze aanpak richt zich op alle betrokkenen: het gepeste kind, de pesters, de ouders/verzorgers, de klas- of groepsgenoten en de school.

De Vijfsporenaanpak is bedacht en uitgewerkt door Bob van der Meer, die al sinds de jaren tachtig aandacht vraagt voor pesten.

Spoor 1: Het gepeste kind steunen

Dat wil zeggen:

Luisteren naar wat er gebeurd is

Het probleem van het kind serieus nemen

Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen

Samen met het kind werken aan die oplossingen

Eventueel deskundige hulp van buiten inschakelen (bijvoorbeeld een weerbaarheidstraining of sociale vaardigheidstraining)

Zorgen voor vervolggesprekken.

Spoor 2: De pester steunen

Dat wil zeggen:

Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent

Het kind helpen zijn relaties met andere kinderen te verbeteren

Zorgen dat het kind zich veilig voelt en uitleggen wat jij als leerkracht daaraan gaat doen

Grenzen stellen en die consequent handhaven

Het kind helpen zich aan regels en afspraken te houden

Zorgen voor vervolggesprekken.

Spoor 3: De ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester steunen

Dat wil zeggen:

Ouders die zich zorgen maken serieus nemen

Ouders informeren over peestsituaties, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen

Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige hulp.

Spoor 4: De andere kinderen betrekken bij de oplossing van het pesten

Dat wil zeggen:

Met de kinderen in de groep praten over het pesten en hun eigen rol daarin

Met de andere kinderen overleggen over mogelijke manieren van aanpak en oplossing en hun rol daarin

Samen met de kinderen werken aan oplossingen waaraan ze zelf actief bijdragen.

Spoor 5: Als school de verantwoordelijkheid nemen

Dat wil zeggen:

De school neemt nadrukkelijk stelling tegen pesten en ontwikkelt een duidelijk beleid

De school zorgt dat alle medewerkers voldoende bekend zijn met pesten in het algemeen en in staat zijn het pesten in de eigen groep te herkennen en aan te pakken.

(*) Schoolregels

1. we lopen en praten rustig in de gang.
2. we luisteren als iemand praat.
3. we hangen jassen en tassen aan de kapstok.
4. we gaan netjes met de spullen om.
5. we helpen elkaar en lachen elkaar niet uit.
6. we werken en spelen samen en sluiten niemand buiten.